

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Szczecin, dnia 10 grudnia 2024 r.

Poz. 6140

ROZSTRZYGNIECIE NADZORCZE NR P-1.4131.303.2024.KN WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO

z dnia 29 października 2024 r.

ROZSTRZYGNIECIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465)

stwierdzam nieważność

§ 1 ust. 2 lit. b w zakresie wyrazów „i piętrowy”, ust. 11 uchwały Nr VI/35/2024 Rady Miejskiej w Człopie z dnia 1 października 2024 r. w sprawie ustalenia wysokości opłat za korzystanie z cmentarzy komunalnych stanowiących własność Miasta i Gminy Człopa.

Uzasadnienie

W dniu 1 października 2024 r. Rada Miejska w Człopie podjęła uchwałę Nr VI/35/2024 w sprawie ustalenia wysokości opłat za korzystanie z cmentarzy komunalnych stanowiących własność Miasta i Gminy Człopa.

Do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie akt ten wpłynął w dniu 4 października 2024 r.

Materialnoprawną podstawę podjęcia uchwały w przedmiocie ustalenia opłat za korzystanie z cmentarzy i urządzeń cmentarnych na cmentarzach komunalnych stanowi art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o gospodarce komunalnej¹⁾, zgodnie z którym *jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej, organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego postanawiają o: (...) wysokości cen i opłat albo o sposobie ustalania cen i opłat za usługi komunalne o charakterze użyteczności publicznej oraz za korzystanie z obiektów i urządzeń użyteczności publicznej jednostek samorządu terytorialnego*. Tego rodzaju kompetencja odnosi się niewątpliwie również do cmentarzy komunalnych, których zakładanie należy do zadań własnych gminy, o czym przesądza art. 1 ust. 1 ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych²⁾. Zgodnie natomiast z treścią art. 2 ust. 1 tej ustawy *utrzymanie cmentarzy komunalnych i zarządzanie nimi należy do właściwych wójtów (burmistrzów, prezydentów miast), na których terenie cmentarz jest położony*. Co istotne, uchwała w sprawie ustalenia stawek opłat za korzystanie z cmentarzy komunalnych stanowi akt prawa miejscowego³⁾, który wydawany jest na podstawie i w granicach ustawowego upoważnienia i nie może on naruszać norm zawartych w hierarchicznie wyżej usytuowanych aktach prawnych.

W omawianym stanie faktycznym zatem, uchwała Nr VI/35/2024 Rady Miejskiej w Człopie z dnia 1 października 2024 r. powinna pozostawać w zgodzie z przepisami ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych, która reguluje, m.in. w art. 7, kwestie związane z ponownym użyciem grobu. I tak, przepis ten w ust. 1 i 2 ustanawia zasady, w myśl których odpowiednio *grób nie może być użyty do ponownego chowania przed*

¹⁾ Ustawa z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 679).

²⁾ Ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. z 2024 r. poz. 576).

³⁾ Por. wyroki: NSA z dnia 26 listopada 2013 r., sygn. akt I OSK 1901/13, WSA w Gliwicach z dnia 20 czerwca 2016 r., sygn. akt IV SA/GI 54/16, WSA w Szczecinie z dnia 1 lutego 2018 r., sygn. akt II SA/Sz 1385/17.

upływem lat 20 oraz po upływie lat 20 ponowne użycie grobu do chowania nie może nastąpić, jeżeli jakakolwiek osoba zgłosi zastrzeżenie przeciw temu i uiści opłatę, przewidzianą za pochowanie zwłok. Zastrzeżenie to ma skutek na dalszych lat 20 i może być odnowione. W ust. 3 cytowanego art. 7 ustawy prawodawca postanowił jednak, że przepisy ust. 1 i 2 nie mają zastosowania do chowania zwłok w grobach murowanych przeznaczonych do pomieszczenia zwłok więcej niż jednej osoby, a także do chowania urn zawierających szczątki ludzkie powstałe w wyniku spopielenia zwłok. Powyższe regulacje przesądzają zatem jednoznacznie, że po pierwsze – jest możliwe użycie grobu murowanego przeznaczonego do pomieszczenia zwłok więcej niż jednej osoby przed upływem 20 lat, po drugie – co ma znaczenie w przedmiotowej sprawie – uprawnieni do tego rodzaju grobu nie tylko nie muszą po upływie 20 lat przedłużać tego prawa, ale także uiszczać ponownej opłaty⁴⁾.

W kontekście powyższego, za sprzeczne z prawem należy uznać ustalenie przez Radę Miejską w Człopie w § 1 ust. 2 lit. b uchwały Nr VI/35/2024 opłaty za przedłużenie na kolejne 20 lat prawa użytkowania grobu murowanego piętrowego.

Wprowadzona przez Radę Miejską reguła żądania uiszczenia opłaty po upływie 20 lat za miejsce w grobie murowanym przeznaczonym do chowania zwłok więcej niż jednej osoby, istotnie narusza bowiem art. 7 ust. 3 w zw. z art. 7 ust. 2 ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych.

Analogicznie należy ocenić postanowienie zamieszczone w § 1 ust. 11 kwestionowanej uchwały, z którego wynika, że opłata eksploatacyjna za wywóz nieczystości stałych i zużycie wody, wynosi 150, 00 zł.

Jak słusznie zauważył Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie⁵⁾ z art. 7 ust. 2 ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych oraz art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o gospodarce komunalnej nie wynika uprawnienie rady gminy do ustalania opłat za wszelkie czynności mogące zostać zakwalifikowane jako wynikające z zarządzania (administrowania) gminnym miejscem użyteczności publicznej jakim jest cmentarz komunalny. Uprawnienie to bowiem ograniczone jest do opłaty za usługi komunalne związane z korzystaniem z miejsca pochówku, a więc określonego w umowie miejsca do grobu.

Organ gminy może zatem ustalić wysokość tylko tych opłat, które związane są z pochowaniem zwłok, a nie jakichkolwiek opłat związanych z prowadzeniem cmentarzy. W związku z tym, ustalenie przez Radę Miejską w Człopie wysokości opłaty za wodę oraz wywóz nieczystości stałych jest nieuzasadnione i nieprawidłowe.

Mając na względzie powyższe, stwierdzenie nieważności § 1 ust. 2 lit. b w zakresie wyrazów „i piętrowy” oraz ust. 11 uchwały Nr VI/35/2024 Rady Miejskiej w Człopie z dnia 1 października 2024 r. w sprawie ustalenia wysokości opłat za korzystanie z cmentarzy komunalnych stanowiących własność Miasta i Gminy Człopa, jest konieczne i w pełni uzasadnione.

Na rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie. Skargę wnosi się do Sądu za pośrednictwem Wojewody Zachodniopomorskiego, w terminie 30 dni od dnia doręczenia przedmiotowego rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Zachodniopomorskiego

Bartosz Brożyński
I Wicewojewoda Zachodniopomorski

⁴⁾ Tak: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 grudnia 2010 r., sygn. akt I CSK 66/10.

⁵⁾ Tak: wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie z dnia 10 września 2020 r., sygn. akt I SA/Sz 552/20.